

Euthanasie: is het ultieme zelfbeschikkingsrecht een dogma geworden? (Bijdrage Dr. sc. T. Mortier en Dr. med. S. Bieseman)

LEUVEN 25/03 - "Waarom nu ook nog een uitbreiding van een uiterst controversiële euthanasiewet?", vragen de auteurs zich af naar aanleiding van de recente ontwikkelingen op wetgevend en politiek vlak. Het lijkt er steeds meer op dat tegenstanders van de euthanasiewet in de hoek worden gedrukt, en dat fundamentele en universele humanistische waarden van geen tel meer zijn. Waar blijft de dialoog?

Als er wordt gedebatteerd over een uitbreiding van een euthanasiewet is het nodig om ons nog eens af te vragen waarom er in 2002 in België absoluut een dergelijke wet moest komen. De legalisatie van euthanasie was volgens de voorstanders nodig omdat dit al veel langer veelvuldig gebeurde in verschillende ziekenhuizen. Een bepaalde strekking artsen wilden niet langer de kans op vervolging riskeren omdat ze reeds patiënten 'hielpen' om te sterven. Deze artsen wilden uit de 'illegale' treden en ze verdedigden euthanasie als een 'ultieme menselijke oplossing' zodat de mogelijkheid gecreëerd werd om een patiënt te doden wanneer er geen toereikende behandelingsmethoden meer voorhanden waren. De verdedigers van de wet vonden dat er een 'recht op euthanasie' moest zijn. De arts zou vervolgens kunnen 'oordelen' in overleg met de patiënt of de vraag naar euthanasie kon worden ingewilligd.

Tegenstanders van de invoering van de euthanasiewet werden in de hoek gedrukt. Ze werden gezien als conservatievelingen die geen plaats meer konden hebben in een pluralistische vooruitstrevende humane samenleving.(1) Er was geen plaats meer voor dialoog omdat het 'recht' van het individu zou worden geschonden. Uit vrees om niet meer deel te mogen nemen aan de debatten en het verwijt te krijgen ongenueanceerd te zijn, begonnen vroegere tegenstanders langzaam de controversiële wet te omhelzen en zelfs te verdedigen.

Op die manier zijn we terecht gekomen in een sentimentalistische maatschappij doordat 'oude' fundamentele universele waarden drastisch werden geminimaliseerd en gereduceerd.(2) In onze maatschappij zijn artsen die euthanasie willen uitvoeren nu de 'humane' artsen, alsof de artsen die om welke reden dan ook dit niet willen doen 'inhumaan' zouden zijn.(3) Artsen die geen euthanasie willen uitvoeren bij hun patiënten worden nu door de vele aanhangers van de huidige euthanasiewet aangemaand om mensen die 'ondraaglijk lijden' door te verwijzen naar medici die wel willen ingaan op de euthanasiewens.

Het is duidelijk dat in een dergelijke samenleving een genuanceerd debat quasi onmogelijk is geworden.(4) Bovendien worden we anno 2013 overspoeld met vele 'uitzonderlijke' situaties waarbij euthanasie wordt voorgesteld als een ultieme gelegitimeerde oplossing voor 'ondraaglijk' lijden. Onze samenleving is de pedalen kwijt door deze controversiële wet en nu zijn we zelfs van plan om deze wet nog verder te gaan uitbreiden!

De 'gidsen' die onze maatschappij politiek kleuren zijn er quasi allemaal van overtuigd dat een uitbreiding 'noodzakelijk' is. Als er al eens een 'gedurfde' opmerking komt dat er bijvoorbeeld vandaag quasi geen kinderen

worden geëthanaseerd en een uitbreiding naar minderjarigen bijgevolg 'absurd' zou zijn, wordt een dergelijke standpunt meteen gesentimentaliseerd en zelfs geridiculiseerd.

De politici willen met de uitbreiding van de wet een 'symbool' stellen alsof een dergelijke symbolisering de maatschappij zou sensibiliseren en responsabiliseren!

Is het niet veel belangrijker voor onze politici om de huidige wet eens heel grondig te gaan evalueren en na te gaan wat nog het verschil is tussen bijvoorbeeld suïcide en euthanasie bij 'ondraaglijk psychisch lijden'? (5-7)

Is het niet 'absurd' dat in een maatschappij waar medische 'pijnbestrijding' zodanig positief is geëvolueerd dat er toch een absolute 'noodzaak' wordt gevoeld om euthanasie aan te vragen?

Is dit nu de toekomst die we willen 'prediken' naar onze kinderen toe door hen mee te delen dat hun 'zelfbeschikking' van 'absoluut' belang is en de ouders hierin geen enkele verantwoordelijkheid meer hoeven te dragen?

Is het absolute zelfbeschikkingsrecht nu het allesomvattende 'geluk' dat we willen nastreven?

Gaan we de 'zorg' voor hoogbejaarde mensen opheffen door de dementerenden de 'kans' te geven om geëthanaseerd te worden zodat ze niet meer tot last zullen zijn van onze maatschappij?(8)

Het ultieme zelfbeschikkingsrecht is het 'dogma' geworden waar zelfs de fundamentele en universele humanistische waarden zijn voor moeten wijken. Onze politici hebben de morele plicht om eerst eens na te gaan hoe de werking van de huidige euthanasiewet wordt geëvalueerd vooraleer ze überhaupt zouden beslissen om deze controversiële wet nog verder te gaan uitbreiden.

Dr. sc. Tom Mortier en Dr. med. Steven Bieseman, Departement Gezondheidszorg en Technologie, Katholieke Hogeschool Leuven

Noten

1 - Zie Hoofdstuk 5 – Euthanasie: een cultuurfilosofische analyse door Herman De Dijn uit Arnold Burms en Herman De Dijn, *De sacraliteit van leven en dood*. Kalmthout: Pelckmans Uitgeverij nv, 2011, pp. 71-89.

2 - Zie voor een uiteenzetting van het begrip 'sentimentalisme' het eerste hoofdstuk – Ethiek in de laat-moderne tijd uit Herman De Dijn, *Taboes, monsters en loterijen*. Kapellen: Uitgeverij Pelckmans, 2003, p. 23-25.

3 - Zie Hoofdstuk 6 – Beschouwingen bij de mediastorm rond euthanasie (maart 2008) uit Arnold Burms en Herman De Dijn, *De sacraliteit van leven en dood*. Kalmthout: Pelckmans Uitgeverij nv, 2011, pp. 91-99.

4 - Gaston Moens, Steven Bieseman en Tom Mortier (2013), 'Euthanasie kan niet gezien worden als het summum van humanisme', *Artsenkrant* 32 (2013), nr. 2293, p. 23

5 - Tom Mortier in samenwerking met Steven Bieseman en Herman De Dijn, 'Naar een gecontroleerde suïcidemaatschappij door euthanasie bij psychisch lijden?', *Artsenkrant* 32 (2012), nr. 2275, p. 31.

6 - Tom Mortier in samenwerking met Steven Bieseman en Elizabeth Verdonck, 'Zoon hekelde euthanasie moeder zonder zijn medeweten', *Tertio* 13 (2013), nr. 673, p. 10.

7 - Tom Mortier en Steven Bieseman, 'Euthanasie als 'pasmunt' voor suïcide bij depressie?', *Artsenkrant* 32 (2013), nr. 2300, p. 22.

8 - Tom Mortier en Steven Bieseman, 'Het absolute zelfbeschikkingsrecht is 'absurd'', *Artsenkrant* 32 (2013), nr. 2303, p. 22.

MediQuality biedt haar leden de mogelijkheid hun mening te uiten over actuele en/of medische kwesties. Deze opinies weerspiegelen de persoonlijke mening van hun auteur en vallen onder diens verantwoordelijkheid.

25/03/2013 Auteur: Dr. sc. Tom Mortier en Dr. med. Steven Bieseman Bron: www.mediquality.net
